

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana – I. Secrieru
 instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău: M. Guzun, L. Pruteanu și Iu. Cotruță

D E C I Z I E

21 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
 al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,

Ala Cobăneanu

Judecători

Dumitru Mardari și Luiza Gafton

examinând recursul declarat de Svetlana Teslari, prin intermediul avocatului Cazacu Veaceslav,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Șova, prin intermediul avocatului Valentina Hriplivaia împotriva Svetlanei Teslari cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea terenului și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2017, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Cazacu Veaceslav în interesele Svetlanei Teslari din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel

c o n s t a t ă

La 04 iulie 2016 avocatul Valentina Hriplivaia, împuternicită prin mandatul din 23 mai 2016 să acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a semna și depune cerere de chemare în judecată (f.d. 19), a depus în interesele Mariei Șova cerere de chemare în judecată împotriva Svetlanei Teslari cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea terenului și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată avocatul Valentina Hriplivaia a indicat că în baza contractului de donație din 03 septembrie 2013 Șova Maria a devenit proprietara imobilului situat în XXXXX constituit din teren și construcții.

Svetlana Teslari samavolnic a ocupat o porțiune de teren cu suprafața de 13,79 m.p. ce aparține reclamantei cu drept de proprietate și în mod abuziv fără acordul Mariei Șova a edificat o construcție neautorizată.

Avocatul Hriplivaia Valentina cere obligarea Svetlanei Teslari să înlătore obstacolele în folosirea proprietății private și din surse proprii să demoleze construcția neautorizată edificată de dânsa pe lotul de teren cu evacuarea bunurilor ce se află pe terenul ce aparține cu drept de proprietate Mariei Șova, revendicarea din posesia ilegală a părâței a porțiunii de teren cu suprafața de 13,79 m.p. și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 4-6).

Avocatul Hriplivaia Valentina a depus în interesele Mariei Șova cerere de concretizare a pretențiilor solicitând obligarea Svetlanei Teslari să înlătore obstacolele în folosirea proprietății private și din surse proprii să demoleze construcția neautorizată edificată de dânsa pe lotul de teren cu evacuarea bunurilor ce se află pe terenul care aparține cu drept de proprietate Mariei Șova, revendicarea din posesia ilegală a părâței a porțiunii de teren cu suprafața de 10,64 m.p. și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 48-50).

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău sediul Ciocana din 27 iunie 2017 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Șova Maria.

S-a înlăturat încălcarea și obstacolele în exercitarea dreptului de proprietate al Mariei Șova referitor la lotul de teren cu numărul cadastral YYYYYY cu suprafața de 0,1034 ha, situat în mun. Chișinău, XXXXX prin revendicarea porțiunii de teren cu suprafața de 10,64 m.p. și s-a dispus restituirea acesteia din posesiunea ilegală instituită de Teslari Svetlana.

S-a obligat Teslari Svetlana să demoleze din mijloace proprii, construcția neautorizată construită de-a lungul liniei de hotar dintre loturile de teren cu numărul cadastral YYYYYY cu suprafața de 0,1034 ha, situat în XXXXX ce aparține Mariei Șova și lotul de teren cu suprafața de 0,1054 ha cu numărul cadastral ZZZZZ, situat în WWWWW, care aparține Svetlanei Teslari cu evacuarea tuturor bunurilor de pe această porțiune.

S-a încasat de la Teslari Svetlana în beneficiul Mariei Șova cheltuielile de judecată în sumă de 2 700 lei, alcătuite din taxa de stat la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 200 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2 500 lei (f.d. 118, 121-127).

La 09 august 2017 avocatul Cazacu Veaceslav, împuternicit prin mandatul din 18 noiembrie 2016 să acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 32), a declarat în interesele Svetlanei Teslari apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 27 iulie 2017 (f.d. 129).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017 nu s-a dat curs cererii de apel depusă de avocatul Cazacu Veaceslav în interesele Svetlanei Teslari.

S-a acordat apelantului termen rezonabil de 20 zile din momentul recepționării încheierii pentru depunerea cererii de apel motivate și bonului de plată a taxei de stat în mărime de 150 lei (f.d. 132-134).

La 15 decembrie 2017 avocatul Cazacu Veaceslav a depus în interesele Svetlanei Teslari cerere de apel motivată (f.d. 139-142) și dovada de achitare a taxei de stat (f.d. 143).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2017 s-a restituit cererea de apel depusă de avocatul Cazacu Veaceslav în interesele Svetlanei Teslari.

S-a restituit reprezentantului apelantei avocatului Cazacu Veaceslav taxa de stat în mărime de 150 lei, achitată la buget la 24 noiembrie 2017, conform ordinului de încasare a numerarului nr. AJSP-ROOO.

La 12 februarie 2018 avocatul Cazacu Veaceslav a declarat în interesele Svetlanei Teslari recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2017, solicitând admiterea acestuia și casarea încheierii.

În motivarea cererii de recurs avocatul Cazacu Veaceslav a indicat că instanța de apel în încheierea contestată a invocat reaua-credință, însă indică că la 19 decembrie 2017 a participat pe un dosar la Curtea de Apel Bălți, anexând la cererea de recurs copia citației și deciziei care demonstrează cele invocate.

Consideră că depășirea cu 4 zile a termenului de înlăturare a neajunsurilor nu este unul mare care ar duce la tergiversarea procesului.

A avut nevoie de un termen mare pentru depunerea cererii de apel, deoarece în acea perioadă de referință a intrat în vigoare Instrucțiunea cu privire la modul de executare a lucrărilor cadastrale la nivel de teren, aprobată prin ordinul Agenției Relații Funciare și Cadastru nr. 70 din 04 august 2017 și era necesară acordarea de către instanța de apel a unui termen suficient pentru studierea acestei instrucțiuni.

Opinează că era necesară acordarea unui termen mai mare pentru depunerea cererii de apel motivate, deoarece prezentul litigiu ține de dreptul de proprietate, iar

conform practicii Curții de Apel Chișinău se acordă de regulă termen pentru înlăturarea neajunsurilor până la prima ședință de judecată.

În conformitate cu art. 426 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se depune și se examinează în modul stabilit de prezentul capitol, cu excepțiile stabilite de prezenta secțiune.

Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind argumentele recursului în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen, însă este neîntemeiat și urmează a fi respins cu menținerea încheierii din următoarele motive.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

La 18 ianuarie 2018 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa avocatului Cazacu Veaceslav și Svetlanei Teslari copia încheierii din 19 decembrie 2017 (f.d. 162) și având în vedere că la materialele pricinii nu sunt probe care demonstrează data recepționării încheierii contestate de către participanții menționați, instanța de recurs ajunge la concluzia că recursul depus la 12 februarie 2018 urmează a fi considerat ca fiind depus în termen.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele pricinii rezultă că la 09 august 2017 avocatul Cazacu Veaceslav a declarat în interesele Svetlanei Teslari apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău sediul Ciocana din 27 iulie 2017 (f.d. 129).

În conformitate cu art. 365 alin. (1) lit. d) Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică: motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017 nu s-a dat curs cererii de apel depusă de avocatul Cazacu Veaceslav în interesele Svetlanei Teslari.

S-a acordat apelantului termen rezonabil de **20 zile** din momentul recepționării încheierii pentru depunerea cererii de apel motivate și bonului de plată a taxei de stat în mărime de 150 lei (f.d. 132-134).

Curtea de Apel Chișinău a remis în adresa apelantului și reprezentantului acestuia copia încheierii din 05 octombrie 2017 (f.d. 135), care a fost recepționată de avocatul Cazacu Veaceslav la 16 noiembrie 2017 (f.d. 130) și de Teslari Svetlana la 20 noiembrie 2017 (f.d. 137), ceea ce se confirmă prin avizele de recepție anexate la materialele pricinii.

În conformitate cu art. 110 Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Așadar, termenul pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de apel a început a curge pentru avocatul Cazacu Veaceslav la 17 noiembrie 2017 și a expirat la 06

decembrie 2017, iar pentru Teslari Svetlana termenul pentru înlăturarea neajunsurilor a început a curge la 21 noiembrie 2017 și a expirat la 11 decembrie 2017.

Cu toate acestea, avocatul Cazacu Veaceslav a prezentat cererea de apel motivată și bonul de plată a taxei de stat doar la 15 decembrie 2017, în afara termenului acordat de instanța de apel pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de apel.

Articolul 113 alin. (1) Codul de procedură civilă expres prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

În circumstanțele menționate și având în vedere că avocatul Cazacu Veaceslav a depus cererea de apel motivată și dovada de achitare a taxei de stat în afara termenului acordat de instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău întemeiat a dispus restituirea cererii de apel.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

În conformitate cu art. 115 Codul de procedură civilă, la cererea participanților la proces, instanța judecătorească (judecătorul) poate prelungi termenul de procedură.

Avocatul Cazacu Veaceslav și Teslari Svetlana nu au solicitat instanței de apel prelungirea termenului pentru depunerea cererii de apel motivate și dovezii de achitare a taxei de stat.

Astfel că alegațiile avocatului Cazacu Veaceslav că a avut nevoie de un termen mare pentru depunerea cererii de apel, sunt apreciate critic în opinia instanței de recurs.

Nici criticile din recurs cu privire la faptul că instanța de apel urma să acorde un termen mai mare pentru depunerea cererii de apel nu pot fi reținute de instanța de recurs, în condițiile în care termenul de 20 de zile este unul rezonabil pentru depunerea cererii de apel motivate și dovezii de achitare a taxei de stat.

Pare lipsit de importanță și argumentul că în acea perioadă de referință a intrat în vigoare Instrucțiunea cu privire la modul de executare a lucrărilor cadastrale la nivel de teren, aprobată prin ordinul Agenției Relații Funciare și Cadastru nr. 70 din 04 august 2017 și era necesară acordarea de către instanța de apel a unui termen suficient pentru studierea acestei instrucțiuni.

Or, instrucțiunea menționată a intrat în vigoare la 08 septembrie 2017, iar încheierea de a nu da curs a fost emisă la 05 octombrie 2017 și recepționată de avocatul Cazacu Veaceslav la 16 noiembrie 2017, perioadă care în opinia instanței de recurs este una rezonabilă.

De altfel, nu pot fi reținute nici argumentele că a depășit termenul doar cu 4 zile și că Curtea de Apel Chișinău de regulă acordă termen pentru înlăturarea neajunsurilor până la prima ședință de judecată.

Or, în conformitate cu art. 16 alin. (1) și (2) Codul de procedură civilă, hotărârile, încheierile, ordonanțele și deciziile judecătorești definitive, precum și dispozițiile, cererile, delegațiile, citațiile, alte adresări legale ale instanței judecătorești, sunt obligatorii pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În

cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Codul de procedură civilă la fel prevede că părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În conformitate cu art. 10 alin. (3) Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Avocatul Cazacu Veaceslav și Teslari Svetlana nu au depus diligența necesară pentru a înlătura neajunsurile cererii de apel în termenul acordat de Curtea de Apel Chișinău și instanța de apel corect a restituit apelul pe motivul neîndeplinirii indicațiilor instanței de apel în termenul acordat.

Încheierea Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2017 este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Astfel, din considerentele menționate și reținând că instanța de apel a aplicat corect normele de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul ca neîntemeiat și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Svetlana Teslari, prin intermediul avocatului Cazacu Veaceslav.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Șova, prin intermediul avocatului Valentina Hriplivaia împotriva Svetlanei Teslari cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea terenului și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

judecători

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Luiza Gafton